

Netolerancija na nejasnoću/dvosmislenost: operacionalizacija konstrukta, konstrukcija skale SAIS-7 i korelati

Ivana Pedović,

Departman za psihologiju, Filozofski fakultet Niš, Univerzitet u Nišu

Nejasnoća odn. dvosmislenost nastaje odsustvom značajnih informacija koje bi mogle biti dostupne donosiocu odluke i može se definisati kao subjektivna percepcija nedostajućih ili međusobno suprotstavljenih informacija. Netolerancija na nejasnoću/dvosmislenost (engl. ambiguity intolerance) predstavlja dispozicionu tendenciju da se dvosmisleni i nejasni stimuli opaze kao preteći i/ili neprijatni u različitim kontekstima. Ovaj konstrukt je delimično preklapajući, ali ne i identičan konstruktima potrebe za zaokruženošću (eng. need for closure) i netolerancije na neizvesnost (eng. uncertainty intolerance). Kada govorimo o operacionalizacijama ovog konstrukta, izdvaja se nemali broj upitnika koji su konstruisani za potrebe njegovog merenja, a kada je u pitanju njegova dimenzionalnost, rezultati dosadašnjih studija nisu jednoznačni. Prema našem znanju, ne postoje ekstenzivne validacione studije postojećih skala za merenje ovog konstrukta na uzorcima iz zemalja na kojima je vršena studija koja će biti predstavljena u okviru ove tribine. Cilj ove studije je bio konstrukcija skale za merenje opšte netolerancije na nejasnoću/dvosmislenost koja bi bila kratka, ali koja bi takođe obuhvatala širok spektar ponašanja koja bi se mogla opisati kao netolerancija na nejasnoću/dvosmislenost. S obzirom na to da dosadašnja empirijska istraživanja ne pružaju čvrstu podršku multidimenzionalnosti ovog konstrukta, skala je zamišljena kao jednodimenzionalna. Studija je sprovedena na 4 uzorka (ukupno 5437 ispitanika). Tri uzorka su bila iz srpske populacije, a četvrti se sastojao od 4 odvojena poduzorka koji su činili međunarodnu validacionu studiju na četiri različita jezika (srpski, bugarski, engleski i grčki). Rezultati procena pouzdanosti, dimenzionalnosti, merne invarijantnosti, konvergentne, eksterne i inkrementalne validnosti sugerišu adekvatnost ove skale (SAIS-7) koja se može smatrati solidnom kratkom merom netolerancije na nejasnoću/dvosmislenost. Opsežnom analizom različitih aspekata njenog funkcionisanja došli smo do zaključka da ova skala predstavlja ekonomičnu meru sa dobrom pokrivenošću sadržaja koja je preporučljiva za upotrebu. Takođe, u okviru ove tribine biće prezentovani preliminarni, do sada neobjavljeni rezultati istraživanja relacija ovog konstrukta sa varijablama iz različitih domena psihološkog funkcionisanja i diskutovani budući pravci istraživanja.